

Huomaamiset ja ryhmän tilannekuvan rakentuminen YK:n sotilastarkkailijakurssilla

Sotatieteiden päivät 3.-4.11.2021

PeaceTalk

Talk and Interaction in Multinational Crisis Management Training

Antti Kamunen
Pentti Haddington
Humanistinen tiedekunta
Kielten ja kirjallisuuden tutkimusyksikkö

UNMEM/UNMOC

- Yleiskurssi: kaikki koulutettavat osallistuvat myös operaatiokohtaisiin koulutuksiin ennen lähtöään operaatioihin.
- Aineisto on kerätty kahdelta kurssilta vuonna 2019.
- Kursseilla oli yht. 65 osallistujaa.
- Kurssin työkieli ja lingua franca on englanti.

Autopartiointi

- Partiot koostuvat useimmiten kahdesta eri kansallisuuksia edustavasta sotilastarkkailijasta, joista yksi toimii partion johtajana.
- Tehtäviin kuuluu ympäristön havainnointi sekä poikkeavista tapahtumista ja erinäisistä rikkomuksista raportointi. Havainnoista tulisi puhua ääneen.
- Partioreiteillään partiot kohtaavat erilaisia tilanteita, joissa heidän tulee osata toimia tehtävän mukaisesti.

PeaceTalk

Talk and Interaction in Multinational Crisis Management Training

Tutkimuskohteena puhe ja vuorovaikutus

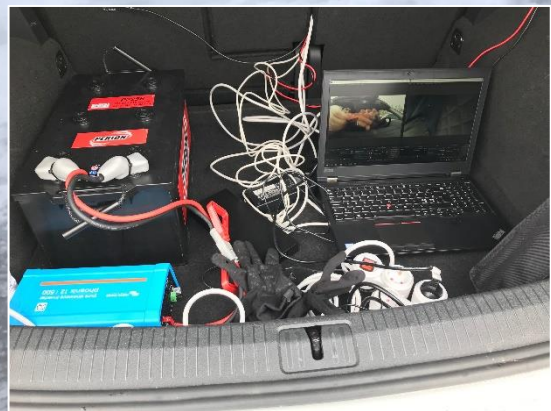
Tieteenala: kielitiede, vuorovaikutuksen tutkimus

Menetelmä: videopohjainen analyysi, litteraatit, keskustelunanalyysi (laadullisia menetelmiä)

Kuinka puhe ja ihmisten toiminta heijastavat koulutettavien ymmärrystä heitä ympäröivistä tapahtumista.
Kuinka puhe ja toiminta johtavat seuraaviin toimintoihin.

Ks. Vatanen, Anna. Keskustelunanalyysi. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metodologia/metodologiset-viitekehukset/keskustelunanalyysi/>>. [Viitattu 9.3.2021.]

- 2 GoPro-kameraa asennettuna kolmeen autoon
- osassa autoista kuvaaminen myös käsivaralla
- yksi nelisuuntamikrofoni auton sisällä
- n. 170 tuntia videoituja keskusteluja
- kymmeniä sivuja etnografisia muistiinpanoja

Partioautot

Huomaamistoiminnot osana tarkkailua ja havainnointia

- Sotilaallisen toiminnan *huomaaminen*, *tarkkaileminen* ja *raportointi*. YK:n sotilastarkkailijoiden keskeinen tehtävä
- Huomaaminen (noticing) on puheen ja vuorovaikutuksen ilmiö: ns. *huomaamistoiminnot* ovat verbaalisia, non-verbaalisia ja/tai kehollisia
- Myös vuorovaikutustutkimusta huomaamisista sotilaskontekstissa (Irak, Afganistan)
- Huomaamisvuoroilla
  1. huomaaminen tehdään julkiseksi,
  2. tarjotaan tulkinta huomatuksen merkityksestä: vuoron muoto kertoo, miten nähty asia tulkitaan osana tehtävää ja turvallisuutta,
  3. luodaan konteksti vastaukselle,
  4. luodaan pohja yhteiselle ymmärrykselle, tilannekuvan rakentumiselle ja päätöksenteolle.

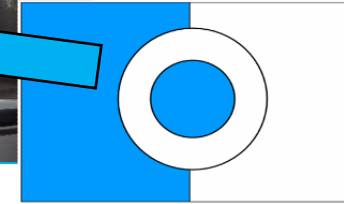
Jokaisella sanalla ja vuorolla on tärkeä merkitys

1. UNMEM2, X-ray, 09-03-06-32-32.mkv: 5:42:12

01 (12.8)
02 DRV Blueland marks.
03 (0.6)
04 FP Oh, okay.
05 (2.5)
06 DRV And also there is something- (0.3) Okay, two...
07 (2.4)
08 DRV They are allowed to have those here?
09 (0.3)
10 FP Yea:h, we're still- there's still-
11 (1.3)
12 DRV [They are::-]
13 FP [We:::-]
14 (.)
15 FP >We're- we're about a< kilomete:::r, (.) u::h, yeah oh::,
16 (0.6)
17 FP >Uh little le- little less than a kilometer,
18 FP (.) to th[e uh,]
19 DRV [Hmm:.]
20 FP dee em zee?
21 DRV And +they are pointing in: ,
22 FP U:[::h,]
23 DRV [ea]st.

- huomaaminen: toteamus, joka rekisteröi huomattun asian
- ensitulkinta: tulkinta nähdystä kohteesta
- kutsuu muita ryhmän jäseniä siirtämään huomion

- Ryhmänjohtaja vastaa huomaamiseen ja siirtää huomionsa kohti kohdetta.
- Yhteinen ympäristön monitorointi ja valmistautuminen tarkkailuun alkaa.
- Yhteinen ymmärrys luotu: huomaaminen ei edellytä raportointia.

- Huomaaminen: rekisteröi yksityiskohtia nähdystä asiasta
- käynnistää yhteisen tarkkailun ja tulkinnan

Yhteisen tarkkailu ja arvioinnin kohteiden merkityksestä jatkuu.

Partion turvallisuuteen orientoituva huomaaminen

01 TL: so, (we don't want^T)-
 tl: ^Traises gaze from the map and looks forward

02 (1.2)

03 TL: stop ↑stop stop stop ↓stop, (.) ↑stop ↓stop stop.
 04 DRV: he's doing something::,=
 05 TL: =↑yea ↑↑yea yea but don't go, ↑don't ↓go ^Tthere is: smoke.
 tl: ^Tquick pointing gesture
 while grabbing radio handset

06 DRV: okay,
 07 TL: don't^D go.^T
 drv: ^Dstops the car
 tl: ^Thandset in left hand, lifts to mouth

08 (1.3)

09 TL: hotel ↑two, ↓this is tango stationary:, (0.7) one hundred
 10 meters from eh victor one six, (0.4) .hh you en vehicel visible
 11 and some smoke, over;
 12 (0.5)^T(1.4)^T(0.5)
 tl: ---^T,,.,,.,^Tputs handset down

13 TL: ^Tlet's take ↑radi[o]?^T
 tl: ^Tpoints to left-----^T

14 NCS: [ta]ngo: eh you are stationary, (0.4) one hundred
 15 meters from victor one six].
 16 TL: [I would say we] (.) need to go back.=
 17 NCS: =uh: send ↑more infor↓ma[tion when] available,
 18 TL: [let's go back].
 19 NCS: hotel ↑two ↓out.
 20 (0.8)

21 TL: I^D (0.4) don't like that smoke.=↑I don't know if ↓it's uh, ^Tcol↑or^T
 drv: ^Dstarts to reverse--->
 tl: ^Tair quotes^T

22 TL: smoke for [us]?
 23 DRV: [I] (0.4) think (.) it's just making: (.) clear (y' know),
 24 something,
 25 TL: yeah? [let's]^D let's take a ↑look,
 drv: ---^Dstops the car
 26 DRV: [( )]

Onnettomuuspaikka nähtävissä

Toiminto: direktiivi/käsky

Ensitulkinna: **mahdollinen vaara**

Kuljettajan responsi ei riittävä, ryhmänjohtaja muotoilee käskyn uudestaan ja kiinnittää kuljettajan huomion savuun, kuljettajalta kuittaus ja liikkeen pysäyttäminen.

Tulkintaa mukaileva toiminta:
 otetaan etäisyyttä

Ymmärryksen rakentamista;
 Simulaation merkitys harjoituksessa,
 "mitä meidän on tarkoitus nähdä?"

27 (0.6)^D(0.3)
 drv: ^D...>
 28 DRV: ^Dhe has a guy on the ^D[ground],^D
 drv: ^Dpoints twd the site-^D,,,,,,,,,,^D
 29 TL: [↑yeayea], ^T↑↑yeayea let's ↓take a look,
 tl: ^Tgestures twd DRV--->
 30 care^Tful,
 tl: ---^T,,,>
 31 that's ^Tyou en vehicol ^Tbut ^Twhat's (.)
 tl: ,,,^Tpoints twd the ^T....^Tpoints twd the smoke grenade--->
 other car
 32 TL: what's that' ^Tsmoke over there,^T
 tl: ---^T,,,,,,,,,,,,,,^T
 33 DRV: (I dunno),
 34 TL: if it's an explosive; (0.7) don't go c- close.
 35 (3.1)
 36 TL: u::hm,
 37 (0.7) u::hr (.) you can step out from the car; [and] (.) monitor;
 38 DRV: [yep],
 39 TL: ^Tthere is a mine↑field over there,
^Tpoints to front left with left hand--->
 40 [be] aware of that;=
 41 DRV: [yea],
 42 TL: ^Tand we should not go (.) ^Tfurther than ^Tthis.^T
^Tmoves hand to the right--^Thorizontal---^Tpoints down^T
sweep to the left
 43 DRV: and [they could d-]
 44 TL: [let's try to] shout.
 45 DRV: and they been in there, (0.5) [(into the)]
 46 TL: [let's try to shout].

Toiminto: toteamus/osoittaminen

Huomatun asian merkitys toiminnalle;

Miinoja → pidetään etäisyyttä, ohjeistetaan huutamalla

Yhteenvetoa

1. Huomaamisvuoron muoto osoittaa vuoron tuottajan orientaation siihen, minkälaisesta huomaamisesta on kyse (huomatun asian laatu ja luonne muokkaa huomaamisen muotoa), esim. *tehtävään* ja *turvallisuuteen*.
2. Huomaamisvuoro kutsuu muita ryhmän jäseniä näkemään huomatuun asiaan tietystä näkökulmasta.
3. Huomaamisvuoro luo kontekstin yhteiselle havainnoinnille ja tilannekuvan rakentumiselle.

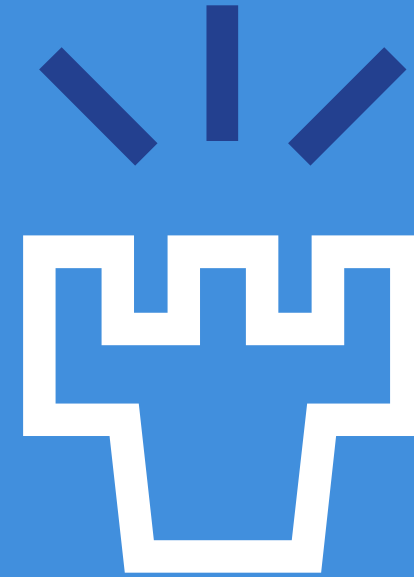
→ Jokaisella vuorolla ja sanalla on tärkeä merkitys.

PeaceTalk

Talk and Interaction in Multinational Crisis Management Training

@PeaceTalk_Oulu

**UNIVERSITY
OF OULU**

SUOMEN AKATEMIA

FINCENT

Finnish Defence Forces International Centre

antti.kamunen@oulu.fi
pentti.haddington@oulu.fi

National Defence University

CMCFinland